

รายการ : หนึ่งสัปดาห์กับ สนช.

ตอน : ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ..

โดย : นางสาวปรางทิพย์ หวังสมนึก นิติกรชำนาญการ

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีผู้เสนอ รวม ๓ ฉบับ ดังนี้

๑. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒. เสนอโดยพลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง กับคณะ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓. เสนอโดยนายมงคลศักดิ์ พุกะนัดต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๖,๐๔๗ คน ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ทั้ง ๓ ฉบับ มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

๑. หลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์เกี่ยวกับการกำหนดระบบบัญชี การแต่งตั้งผู้สอบบัญชี และการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ รวมทั้งอำนาจสั่งการเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และเพิ่มอำนาจในการมอบหมายผู้มีอำนาจดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และดำเนินกิจการแทนสหกรณ์

(๓) ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ โดยให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

(๔) กำหนดประเภทของสหกรณ์ ลักษณะของสหกรณ์ วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภท

(๕) ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับสมาชิกสมทบของสหกรณ์ และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจกระทำการของสหกรณ์โดยกำหนดกรณีเรื่องการรับฝากเงินจากนิติบุคคล

(๖) กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์ และเพิ่มลักษณะต้องห้ามของกรรมการหรือผู้จัดการ

- (๗) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบกิจการ
- (๘) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับงบการเงิน
- (๙) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการสอบบัญชี
- (๑๐) กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์
ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน
- (๑๑) กำหนดให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์
ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนมาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์โดยอนุโลม
- (๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด
- (๑๓) ปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

เหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานทำให้มีบทบัญญัติบางประการไม่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาและคุ้มครองระบบสหกรณ์ สมควรปรับปรุงบทบัญญัติของพระราชบัญญัติดังกล่าวเพื่อการพัฒนา คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพแก่ระบบสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเพิ่มการกำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น กำหนดประเภท ลักษณะของสหกรณ์ วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการของสหกรณ์ ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับสมาชิกสมทบของสหกรณ์ กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์ แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบกิจการ บทบัญญัติเกี่ยวกับงบการเงิน และบทบัญญัติเกี่ยวกับการสอบบัญชี เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ดำเนินกิจการในทำนองเดียวกันกับสถาบันการเงินไว้เป็นการเฉพาะ และกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เพื่อให้การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมถึงกำหนดให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัดเพื่อประสิทธิภาพในการกำกับดูแลกลุ่มเกษตรกร และปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. หลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(พลเรือเอก ศักดิ์สิทธิ์ เชิดบุญเมือง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า “สหกรณ์” เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการสหกรณ์สากลของสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (THE INTERNATIONAL CO-OPERATIVES ALLIANCE : ICA) แก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า “สหกรณ์”)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมโครงสร้างของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ สามารถดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ให้มีอำนาจในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งหรือข้อกำหนดตามอำนาจและหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เพื่อความสะดวกและให้เกิดความคล่องตัวในการกำกับดูแลสหกรณ์หรือเรื่องอื่น ๆ และเพื่อการพัฒนาสหกรณ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมกรอบระยะเวลาเพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ มีการประชุมที่ชัดเจนเพื่อให้สามารถพิจารณาอนุมัติและอนุญาตในเรื่องที่สำคัญ และเพื่อให้มีหน่วยงานหลักที่จะนำนโยบายคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

(๕) กำหนดให้มีคณะอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ของสหกรณ์เพื่อให้การพิจารณาดำเนินการเกิดความรวดเร็วและชัดเจน และกำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ยังสามารถแต่งตั้งคณะอนุกรรมการอื่น ๆ ได้ตามความจำเป็น

(๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกำหนดให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อให้มีอำนาจสั่งการและบังคับบัญชาหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องภายในกระทรวงได้อย่างเหมาะสม

(๗) กำหนดให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่ในการฟื้นฟูสหกรณ์ที่ประสบปัญหา โดยมีต้องนำเรื่องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและเพื่อให้การแก้ไขปัญหารวดเร็วและทันที่ที่ตลอดจนมีอำนาจในการที่จะเรียกบุคคลใด ๆ ซึ่งรวมถึงบุคคลภายนอกที่กระทำให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์มาให้ข้อมูลข้อเท็จจริง

(๘) แก้ไขเพิ่มเติมให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจในการฟ้องร้องบุคคลภายนอกที่ทำให้สหกรณ์เกิดความเสียหาย

(๙) แก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำของกฎหมายให้มีความชัดเจนและเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความกฎหมาย และแก้ไขเพิ่มเติมให้นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจในการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสหกรณ์แทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่กระทำให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์

(๑๐) แก้ไขเพิ่มเติมให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมีอำนาจในการกำหนดข้อยกเว้นและคุณสมบัติของสมาชิกสมทบได้โดยไม่อยู่ภายใต้บังคับมาตรา ๓๓ (๑) และ (๒)

(๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติมีอำนาจในการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ทุกประเภท เพื่อให้สามารถเปลี่ยนแปลงวาระการดำรงตำแหน่งได้ตามความเหมาะสม

(๑๒) แก้ไขเพิ่มเติมให้คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ เป็นผู้กำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและปราศจากการแทรกแซงของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

(๑๓) แก้ไขเพิ่มเติมให้สหกรณ์ต่างประเภทสามารถรวมกันเป็นชุมนุมสหกรณ์ภายใต้กรอบของกฎหมายที่ชัดเจน

(๑๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยเปลี่ยนแปลงนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรสามารถประสานงานระหว่างกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้อย่างเป็นระบบและเพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็ว โดยกำหนดให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด และผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๑ และผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์กรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๒ เป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรกรุงเทพมหานครเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๕ แห่งร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน และมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน สหกรณ์ขาดการเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ และการกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกสมทบที่ไม่เหมาะสม อีกทั้งนายทะเบียนสหกรณ์ไม่มีอำนาจหน้าที่มากพอที่จะแก้ไขปัญหาของสหกรณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันที่ รวมไปถึงการดำเนินการกับบุคคลภายนอกที่มาก่อให้เกิดความเสียหายกับสหกรณ์ โดยการเปลี่ยนแปลงนายทะเบียนและแก้ไขอำนาจหน้าที่ให้นายทะเบียนสหกรณ์และคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้สามารถดำเนินกิจกรรมและกำหนดกรอบภารกิจของสหกรณ์ภายใต้อำนาจของกฎหมายได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. หลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายมงคลศักดิ์ พุกะนัตต์ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ และให้นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งข้าราชการที่เกี่ยวข้องเป็นรองนายทะเบียนสหกรณ์ไม่เกินสองคน มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย

๒. แก้ไขเพิ่มเติมให้กรรมการดำเนินการสหกรณ์ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกันหรือตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด

๓. กำหนดให้ชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศมีอำนาจร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตน จัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์และครอบครัวตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด เพื่อส่งเสริมระบบสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของสมาชิกสหกรณ์

เหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว และมีบทบัญญัติบางประการไม่เอื้อต่อสหกรณ์ ดังนั้น จึงเห็นสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ที่ใช้บังคับอยู่เดิม โดยมีการกำหนดให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นนายทะเบียนสหกรณ์เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์อย่างบูรณาการ ปรับปรุงระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์เพื่อให้มีความต่อเนื่องในการบริหารงานและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากร และกำหนดอำนาจกระทำการของชุมนุมสหกรณ์ระดับประเทศ ในการร่วมกับสหกรณ์สมาชิกของตนจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ชีวิตของสมาชิกสหกรณ์ และครอบครัวได้เป็นการเฉพาะอันเป็นการส่งเสริมระบบสวัสดิการของประชาชนอันจะทำให้สหกรณ์เข้มแข็ง สมาชิกสหกรณ์มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) มีเนื้อหารวม จำนวน ๓๒ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ

- แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์เกี่ยวกับกำหนดระบบบัญชีและการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี

- แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ในการร้องทุกข์หรือฟ้องคดีแทนสหกรณ์ กรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ ผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ทำให้สหกรณ์เสียหาย และแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ในการออกคำสั่งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ปฏิบัติการในกรณีที่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อาจทำให้สหกรณ์หรือสมาชิกเสื่อมเสียผลประโยชน์

- กำหนดเพิ่มอำนาจของนายทะเบียนสหกรณ์ในการมอบหมายผู้มีอำนาจดำเนินการแทนคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และให้ถือว่าผู้ได้รับมอบหมายดังกล่าวเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอกจนกว่าจะแก้ไขข้อบกพร่องให้แล้วเสร็จ

- กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

- กำหนดให้ยกเลิกวรรคสองของมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

- กำหนดประเภทของสหกรณ์ ลักษณะของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียนตามมาตรา ๓๓ วัตถุประสงค์และขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภท

- กำหนดให้ยกเลิกวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

- กำหนดประเภทของสหกรณ์ที่อาจรับสมาชิกสมทบได้และกำหนดเงื่อนไขให้สมาชิกสมทบต้องเป็นบุคคลธรรมดาซึ่งบรรลุนิติภาวะและมีความสัมพันธ์กับสหกรณ์ตามหลักเกณฑ์ที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด โดยไม่ให้รวมถึงนิติบุคคล ยกเว้นให้สหกรณ์ร้านค้าหรือสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นในสถานศึกษาอาจรับผู้ศึกษาในสถานศึกษานั้นที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นสมาชิกสมทบได้

- แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจการกระทำการของสหกรณ์ โดยกำหนดให้สหกรณ์สามารถรับฝากเงินจากนิติบุคคลซึ่งมีบุคลากรหรือลูกจ้างไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นเป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้รับฝากเงิน เพื่อให้สหกรณ์สามารถรับฝากเงินจากนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับสมาชิกของสหกรณ์ได้

- กำหนดให้การดำเนินกิจการของสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์ ข้อบังคับของสหกรณ์ และมติที่ประชุมใหญ่ ทั้งนี้ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก กำหนดกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการต้องรับผิดชอบร่วมกันในความเสียหายต่อสหกรณ์ และกำหนดกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการไม่ต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๕๑/๒

- กำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการหรือผู้จัดการ

- กำหนดหลักเกณฑ์ จำนวน คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้าม วิธีการรับสมัคร และการขาดจากการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการ ตลอดจนอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการ

- กำหนดหลักเกณฑ์ให้สหกรณ์จัดทำงบการเงินประจำปี กำหนดหลักเกณฑ์ให้สหกรณ์จัดทำรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ และกำหนดหลักเกณฑ์ให้สหกรณ์เก็บรักษารายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์และงบการเงินประจำปี พร้อมทั้งข้อบังคับและกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

- กำหนดให้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีและการสอบบัญชีของสหกรณ์ โดยการกำหนดให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์หรืออาจแต่งตั้งผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ได้ โดยการสอบบัญชีให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

- แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีให้เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับงบการเงิน

- กำหนดให้ยกเลิกมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

- กำหนดหลักเกณฑ์การชำระบัญชีสหกรณ์ที่เลิกเพราะเหตุอื่นนอกจากล้มละลาย

- กำหนดหลักเกณฑ์การทำงานการเงินของผู้ชำระบัญชี

- กำหนดเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินงานและการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียนให้เป็นการเฉพาะ

- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินงาน และการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง โดยอาจกำหนดให้แตกต่างกันตามขนาดของสหกรณ์ก็ได้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและประสิทธิภาพในการกำกับดูแลสหกรณ์แต่ละประเภท ในการออกกฎกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หารือร่วมกับกระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทยด้วย

- เพิ่มอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ในการสั่งแก้ไขข้อบกพร่องหรือระงับการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘๙/๒

- เพิ่มอำนาจหน้าที่ของนายทะเบียนสหกรณ์ในการสั่งให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการของสหกรณ์พ้นจากตำแหน่ง หรือสั่งให้เลิกสหกรณ์ แล้วแต่กรณี
- กำหนดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาการกำกับดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ เสนอมาตรการแก้ไขปัญหา หรือเสนอให้ปรับปรุงระเบียบหรือคำสั่งเกี่ยวกับการกำกับดูแลสหกรณ์ดังกล่าวโดยเฉพาะ
- กำหนดให้นำหมวด ๔/๑ มาใช้บังคับกับชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์และชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนด้วย
- แก้ไขเพิ่มเติมให้สหกรณ์จังหวัดเป็นนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด
- ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาอุทธรณ์ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ คำสั่งที่สามารถอุทธรณ์ ต่อคณะกรรมการได้ ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอุทธรณ์และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ไว้เป็นการเฉพาะในหมวด ๔/๑
- ปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษ ดังนี้
 - กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ใช้คำว่า “สหกรณ์” หรือ “กลุ่มเกษตรกร” ประกอบกับชื่อหรือส่วนหนึ่งของชื่อในทางธุรกิจ โดยมีได้เป็นสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรที่ได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้
 - กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารต่อนายทะเบียนสหกรณ์และบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด
 - กำหนดความผิดและโทษแก่ผู้ขัดขวางหรือไม่ให้คำชี้แจงต่อนายทะเบียนสหกรณ์และบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด
 - กำหนดเพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่นายทะเบียนสหกรณ์ออกคำสั่งเป็นหนังสือตามมาตรา ๒๒
 - เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีกรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ดำเนินกิจการของสหกรณ์นอกขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการของสหกรณ์ที่จะพึงดำเนินการได้ตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๓๓/๑ วรรคสอง
 - เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีกรรมการหรือผู้จัดการของสหกรณ์ดำเนินกิจการของสหกรณ์โดยผิดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และการดำเนินกิจการนั้นเป็นภัยอันตรายต่อความสงบสุขของประชาชนหรือความมั่นคงของรัฐ
 - ปรับปรุงบทกำหนดโทษและอัตราโทษในมาตรา ๑๓๒ เดิม ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น
 - เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๘๙/๒ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๑๐) (๑๑) (๑๒) หรือ (๑๓)
 - เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ กรรมการ หรือผู้จัดการของสหกรณ์ไม่แก้ไขข้อบกพร่องหรือระงับการดำเนินการตามที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการตามมาตรา ๘๙/๓

- เพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดกรณีสหกรณ์กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกรรมการดำเนินการสหกรณ์หรือผู้จัดการเป็นผู้ลงมติให้สหกรณ์ดำเนินการหรืองดเว้นการดำเนินการหรือเป็นผู้ดำเนินการ หรือรับผิดชอบในการดำเนินการนั้น ได้กระทำความผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริต

- กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการแต่งตั้งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

- กำหนดว่าในกรณีที่ข้อบังคับของสหกรณ์ใดไม่เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ที่ออกตามความในมาตรา ๓๓/๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้สหกรณ์นั้นแก้ไขข้อบังคับของสหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงดังกล่าว ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ

- กำหนดให้สหกรณ์แก้ไขข้อบังคับของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกสมทบให้เป็นไปตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และกำหนดให้สมาชิกสมทบของสหกรณ์ประเภทสหกรณ์บริการและประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้เป็นสมาชิกสมทบต่อไปได้แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

- กำหนดว่าบรรดาคำอุทธรณ์ที่ได้ยื่นและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจพิจารณาต่อไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะแล้วเสร็จ

- กำหนดว่าบรรดากฎหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎหรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในคราวการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๓/๒๕๖๑ ในวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ ๑ รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยตั้งคณะกรรมการวิสามัญคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา จำนวน ๒๔ คน กำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน

หากท่านผู้ใดประสงค์รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ฉบับนี้เพิ่มเติม กรุณาติดต่อได้ที่ www.senate.go.th หรือสอบถามได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายวุฒิสภาและหน่วยประสานงานราชการวุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕